

**Силабус навчальної дисципліни
«Вступ до перекладознавства»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська 035.053 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька 035.081 Новогрецька мова і література (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Іспанська / італійська / португальська / французька / новогрецька мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна
Мова навчання	Українська
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	іспит
Викладач	проф. Філоненко Наталія Георгіївна
Анотація навчальної дисципліни	<p>Курс спрямований на опанування студентами загальних теоретичних понять сучасного перекладознавства.</p> <p>Метою курсу є опанування студентами загальних теоретичних понять сучасного перекладознавства, а саме: визначення та класифікація перекладу; проблема еквівалентності та її типології, проблема інформації та її типів, моделі й установки перекладу; фонетичні, граматичні, лексичні та прагматичні аспекти перекладу.</p> <p>Завданнями курсу є визначення ролі перекладацької справи в житті сучасних країн; встановлення суспільно-політичного значення різних типів перекладу та основних галузей їх використання; встановлення складових перекладу та умов, за яких здійснюється адекватний переклад; аналіз комунікативної моделі діяльності перекладача і тлумача за відповідних умов праці та залежно від характеру/типу мовлення; засвоєння морально-етичних якостей фахового перекладача.</p>

	Результатом вивчення курсу передбачається розвиток у студентів умінь грамотно виконувати реферований та анотаційний переклад текстів соціально-політичної тематики (переважно газетної публіцистики); визначати тип дискурсу/тексту з метою їх адекватного перекладу; застосовувати методологічні принципи здійснення підрядкового та вірного/адекватного перекладу нескладних суспільно-політичних і поетичних текстів.
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі: лекції – 14 годин семінарські заняття – 16 годин практичні заняття – не передбачено самостійна робота – 60 годин
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	1) <i>знання теоретичних основ</i> із вступу до мовознавства, вступу до літературознавства; 2) <i>успішне опанування курсів</i> з практики усного та писемного мовлення, практичної фонетики, практичної граматики першої іноземної мови.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Метою дисципліни є опанування студентами загальних теоретичних понять сучасного перекладознавства, а саме: визначення та класифікація перекладу; проблема еквівалентності та її типології, проблема інформації та її типів, моделі й установки перекладу; фонетичні, граматичні, лексичні та прагматичні аспекти перекладу.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії французької/італійської/іспанської мов.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

- ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку, італійську, іспанську другу іноземну мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та французькою, італійською, іспанською і другою іноземною мовами.
- ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК 11.** Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- ФК 12.** Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК 13.** Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.
- ФК 14.** Володіння теоретичними основами використання французької, італійської, іспанської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.
- ФК 15.** Здатність використовувати соціокультурні та лінгвокраїнознавчі знання про країни, мови яких вивчаються, з метою успішної комунікації та перероблення інформації іноземними мовами.
- ФК 16.** Володіння граматиною, лексикою і фонетикою французької, італійської, іспанської мови на рівні С1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання)
- ФК 17.** Володіння граматиною, лексикою і фонетикою другої іноземної мови на рівні B2 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).
- ФК 18.** Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами французької, італійської, іспанської мови, другої іноземної та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.
- ФК 19.** Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: лінгвістики, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 20.** Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосовування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних засобів для реалізації адекватного перекладу), презентувати текст перекладу.
- ФК 21.** Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.
- ФК 22.** Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

- ПРН 1.** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та французькою, другою іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- ПРН 2.** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- ПРН 3.** Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
- ПРН 5.** Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- ПРН 6.** Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- ПРН 7.** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- ПРН 15.** Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ПРН 16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 21. Уміти організувати професійну діяльність, ставити і вирішувати основні проблемні питання й виконувати завдання, самостійно визначати способи управління процесами пошуку й обробки інформації на основі одержаних прикладних знань, нести відповідальність за прийняті рішення, дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 22. Використовувати концепції, напрями і методики наукової теорії, оперувати основними лінгвістичними термінами в контексті загально гуманітарних, мовознавчих, порівняльно-історичних, типологічних і зіставних досліджень як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного і зарубіжного мовознавства, літературознавства та перекладознавства.

ПРН 24. Володіти прийомами адекватного перекладу; забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну, стилістичну та соціокультурну еквівалентність в процесі перекладу з французької мови на українську та з української мови на французьку для різних типів тексту.

ПРН 27. Демонструвати системні знання усіх аспектів теорії перекладу і практики перекладу, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з французької та другої іноземної мов на українську та навпаки.

Навчальна логістика (тематичний план)

Тема 1. Перекладознавство як лінгвістична галузь знань. Переклад: проблема дефініції та типологія.

Самостійне опрацювання.

Суспільно-політичне значення перекладу.

Тема 2. Проблема еквівалентності в перекладознавстві. Моделі перекладу.

Самостійне опрацювання. Зародження та використання тлумачення і перекладу.

Тема 3. Інформація як основа перекладу.

Самостійне опрацювання. Фахова відмінність перекладача і тлумача.

Тема 4. Фонетичний і граматичний аспекти перекладу.

Самостійне опрацювання. Професійна етика перекладача/тлумача.

Тема 5. Лексичний аспект перекладу.

Самостійне опрацювання. Термін і поняття «переклад» та рівні його реалізації.

Тема 6. Прагматичний аспект перекладу.

Самостійне опрацювання. Способи, типи і види відтворення значень мовних одиниць.

Тема 7. Проблема лакун і реалій в перекладознавстві.

Самостійне опрацювання. Види перекладу й тлумачення.

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання:

Семестрове оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється за накопичувальною системою.

Вид роботи	Лекційні заняття (7 занять)	Семінарські заняття (8 занять)	Самостійна робота	Максимальна кількість балів
Відвідування (присутній / відсутній)	1 бал / 0 балів	1 бал / 0 балів	-	14 балів
Участь у роботі на занятті (активна / пасивна)	1 бал / 0 балів	1 бал / 0 балів	-	16 балів
Наявність / відсутність доповіді	-	-	5 балів / 0 балів	5 балів
Наявність / відсутність презентації	-	-	5 балів / 0 балів	5 балів
Захист презентації на занятті	-	-	5 балів / 0 балів	5 балів

Строки виконання (вчасно / із запізненням / не виконав)	-	-	5 балів / 3 бали / 0 балів	5 балів
Максимальна кількість балів	14 балів	16 балів	20 балів	50 балів

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50 балів**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на семінарському занятті)

Активна участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту семінару, цікавий коментар, участь в обговорення інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, 1 презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі семінару переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі семінару, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на семінарські заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Активна участь студента під час обговорення питань, які винесено для самостійного опрацювання, на семінарі, наявний повний план-конспект; виконано практичні завдання.	«відмінно»
Активна участь в обговорення питань, які винесено на самостійне опрацювання; наявний план-конспект; добре виконано практичні завдання.	«добре»
Низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання; загалом виконані практичні завдання.	«задовільно»
Низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання або відсутність на занятті; практичні завдання виконано з помилками.	«незадовільно»
Невиконання самостійного завдання	«0»

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	20 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% обидва практичні завдання	«добре»	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового бала за МКР.

Умови допуску до семестрового іспиту

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за чотирибальною шкалою оцінювання «відмінно», за шкалою ЄКТС – **А**. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Підсумкове оцінювання іспит

Іспит відбувається в усній формі. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів;

«добре» – 23 бали;

«задовільно» – 18 балів;

«незадовільно» – 0 балів.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.

Під час роботи над усними / письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна:

1. Володіна, Т. С., Рудківський, О. П. (2017). *Загальна теорія перекладу*. Київ: Видавничий центр КНЛУ.
2. Коптілов, В. В. (2004). *Теорія і практика перекладу*. Київ: Юніверс.
3. Корунець, І. В. (2008). *Вступ до перекладознавства*. Вінниця : Нова Книга.
4. Литвин І. М. (2013). *Перекладознавство*. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко.
5. Ребрій, О. В. (2016). *Вступ до перекладознавства*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
6. Терехова, С. І. (2002). *Вступ до перекладознавства*. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу). Київ: Видавничий центр КНЛУ.
7. Федорова, Л. О. (1999). *Аспектний переклад. Французька та українська мови*. Київ: КДЛУ.
8. Чередниченко, О. І. (2007). *Про мову та переклад*. Київ: Либідь.
9. Чередниченко, О. І. (1995). *Теорія і практика перекладу. Французька мова*. Київ: Либідь.

Додаткова:

1. Максименко, О. В. (2008). *Усний переклад: теорія, вправи, тексти*. Вінниця: Нова Книга.
2. Мирам, Г. Э. (2004). *Профессия: переводчик*. Киев, Эльга- Ника-Центр.
3. Коломієць, Л. В. (1999). Український художній переклад: від давнини до сучасності. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2, 50 – 54.
4. Рильський, М. Т. (1975). *Мистецтво перекладу*. Київ: Радянський письменник.
5. Стріха, М. В. (2002). *Історія й сьогодення сучасного українського поетичного перекладу (XII – XX ст.)*. Записки «Перекладацької майстерні». Львів: Простір-М.
6. Стріха, М. В. (2006). *Український художній переклад: між літературою і націєтворенням*. Київ: Факт – Наш час.

